

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-12-15
meddelad i
Nacka

Mål nr M 5370-21

PARTER

Sökande

1. Carl Douglas
Rydboholms Gård
184 94 Åkersberga

2. Wasatornet AB
Rydboholms gård
184 94 Åkersberga

Ombud för 1 och 2: Advokaten Henrik Dahrné
Flood Herslow Holme Advokatbyrå AB
Box 7615
103 94 Stockholm

SAKEN

Avveckling av Rydboholm–Långbros torrlägningsföretag av år 1930 samt tillstånd till vattenverksamhet för anläggande av våtmark på fastigheten Rydboholm 2:1, Österåkers kommun

Avrinningsområde: 60/61 Koordinater: N: 6598548 E: 680319

DOMSLUT

Tillstånd m.m.

1. Mark- och miljödomstolen godkänner enligt 7 kap. 18 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet överenskommelsen att Rydboholm–Långbro torrlägningsföretag av år 1930 ska upphöra. Markavvattningsföretaget är därmed upplöst.

2. Mark- och miljödomstolen lämnar sökandena tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att inom fastigheten Rydboholm 2:1, Österåkers kommun, utföra och bibehålla anläggningar för upprätthållande av en våtmark.

Dok.Id 793426

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 69 131 07 Nacka	Sicklastråket 1	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–16:30

Villkor

1. Verksamheten ska utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden har angett i ansökan eller i övrigt åtagit sig i målet.
2. Åtgärderna får endast genomföras när det är låg vattenföring i vattendraget.
3. Arbeten i vattenområde får inte utföras under perioden 1 april till 30 september.
4. Arbeten i vattenområdet ska ske under en sammanhängande tidsperiod.
5. Innan arbeten påbörjas samt under anläggningsskedet ska skyddsåtgärder vidtas i utloppsdiket för att minimera spridning av sedimentpartiklar och föroreningar nedströms genom att använda geotextilduk eller motsvarande anordning. Det ska säkerställas att det vid geotextildukens eller motsvarande anordnings borttagande inte finns någon risk för spridning av sedimentpartiklar eller föroreningar nedströms.
6. Finkorniga massor ska läggas upp så att de inte riskerar att spolats tillbaka till vattnet vid högvatten, kraftig sjö eller skyfall.
7. Det får inte uppkomma några körsador eller andra olägenheter i samband med arbetet. Arbetsmaskiner ska vara utrustade med absorberande material för oljeuppsamling. Tankning och uppställning av arbetsmaskiner får inte utföras så att spill eller läckage riskerar att nå vattenområdet. Arbetsmaskiner ska drivas med miljöklassade drivmedel och miljövänliga oljor.
8. Ett kontrollprogram ska upprättas för anläggningsskedet i samråd med tillsynsmyndigheten. Kontrollprogrammet ska syfta till att kontrollera vattenverksamhetens påverkan på vattenområdet under anläggningsskedet. Kontrollprogrammet ska skickas till tillsynsmyndigheten senast åtta veckor innan arbeten i vattenområdet påbörjas.
9. För driftskedet ska en skötselplan för dämme, bräddningsanordning och våtmark upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten. Skötselplanen ska skickas till länsstyrelsen som en bilaga till kontrollprogrammet senast åtta veckor innan arbeten i vattenområdet påbörjas.
10. Länsstyrelsen och E.ON ska meddelas när arbeten i vattenområdet påbörjas respektive avslutas.

Arbetslid och ersättning för oförutsedd skada

Arbetena avseende den tillståndsgivna vattenverksamheten ska vara utförda inom tre år från det att denna dom har fått laga kraft. Anspråk i anledning av oförutsedd skada till följd av tillståndsgiven vattenverksamhet får framställas inom tre år räknat från arbetstidens utgång.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen fastställer prövningsavgiften slutligt till 15 000 kr.

Rättegångskostnader

Wasatornet AB och Carl Douglas ska till Länsstyrelsen i Stockholms län utge ersättning för rättegångskostnader med 13 600 kr, plus ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag tills betalning sker.

BAKGRUND

I februari 2019 gav Wasatornet AB in en anmälan om vattenverksamhet till Länsstyrelsen i Stockholms län. Vattenverksamheten avsåg anläggande av en våtmark på fastigheten Rydboholm 2:1 i Österåkers kommun. Länsstyrelsen beslutade om försiktighetsmått för anläggande av våtmarken.

Länsstyrelsens beslut överklagades till mark- och miljödomstolen, som i dom den 15 september 2020 (mål nr M 5616-20), upphävde beslutet. Skälen till att beslutet upphävdes var att den anmälda vattenverksamheten innebar sådana förändringar i Rydboholm–Långbro torrlägningsföretag från 1930 att verksamheten inte kunde genomföras utan en föregående omprövning eller nedläggning av torrlägningsföretaget.

Parterna i Rydboholm–Långbro torrlägningsföretag har nu kommit överens om att under vissa närmare förutsättningar lägga ned företaget. Någon utrivning av anläggningar tillhörande torrlägningsföretaget är inte aktuell.

YRKANDEN M.M.

Carl Douglas har yrkat att mark- och miljödomstolen ska fastställa en överenskommelse om nedläggning av markavvattningsföretaget Rydboholm–Långbro torrlägningsföretag av år 1930 samt, tillsammans med **Wasatornet AB**, ansökt om tillstånd till uppförande och bibehållande av anläggningar för anläggande av en våtmark på fastigheten Rydboholm 2:1 i Österåkers kommun.

Sökandena har yrkat att tillståndsgivna arbeten ska vara utförda senast tre år efter att domen har vunnit laga kraft (arbetstid) och att anspråk i anledning av oförutsedd skada ska framställas senast inom tre år från arbetstidens utgång.

Förslag till villkor

Sökandena har föreslagit, respektive accepterat av länsstyrelsen föreslagna, villkor enligt följande.

1. Åtgärderna får endast genomföras när det är låg vattenföring i vattendraget.
2. Arbeten i vattenområde får inte utföras under perioden 1 april till 30 september.

3. Arbeten i vattenområdet ska ske under en sammanhängande tidsperiod.
4. Innan arbeten påbörjas samt under anläggningsskedet ska skyddsåtgärder vidtas i utloppsdiket för att minimera spridning av sedimentpartiklar och föroreningar nedströms genom att använda geotextilduk eller motsvarande anordning. Det ska säkerställas att det vid geotextildukens eller motsvarande anordnings borttagande inte finns någon risk för spridning av sedimentpartiklar eller föroreningar nedströms.
5. Finkorniga massor ska läggas upp så att de inte riskerar att spolats tillbaka till vattnet vid högvatten, kraftig sjö eller skyfall.
6. Det får inte uppkomma några körskador eller andra olägenheter i samband med arbetet. Arbetsmaskiner ska vara utrustade med absorberande material för oljeuppsamling. Tankning och uppställning av arbetsmaskiner får inte utföras så att spill eller läckage riskerar nå vattenområdet. Arbetsmaskiner ska även drivas med miljöklassade drivmedel och miljövänliga oljor.
7. Ett kontrollprogram ska upprättas för anläggningsskedet i samråd med Länsstyrelsen. Kontrollprogrammet ska syfta till att kontrollera vattenverksamhetens påverkan på vattenområdet under anläggningsskedet. Kontrollprogrammet ska skickas till Länsstyrelsen senast 8 veckor innan arbeten i vattenområdet påbörjas.
8. För driftskedet ska en skötselplan för dämme, bräddningsanordning och våtmark upprättas i samråd med Länsstyrelsen. Skötselplanen ska skickas till Länsstyrelsen som en bilaga till kontrollprogrammet senast 8 veckor innan arbeten i vattenområdet påbörjas.
9. Länsstyrelsen och E.ON ska meddelas när arbeten i vattenområdet påbörjas respektive avslutas.

ANSÖKAN

Samråd och miljökonsekvensbeskrivning

Omedelbart efter det att mark- och miljödomstolens dom i mål M5616-20 meddelats, inleddes från sökandenas sida ett samråd med länsstyrelsen i dess egenskap av tillsynsmyndighet och med sakägare/delägare i torrlägningsföretaget

om hur situationen bäst skulle hanteras. Samrådet har omfattat korrespondens, möten och underhandskontakter.

Länsstyrelsen framhöll i början av samrådet (oktober 2020) att bäst och enklast vore om delägarna i torrlägningsföretaget kom överens om att ompröva eller lägga ner detsamma, samt söka fastställelse av en sådan överenskommelse. Sökandena skulle därefter i ett nytt förfarande hos länsstyrelsen kunna anmäla ett färdigställande av våtmarken. Stava Fastighetsägareförening, som redan i juli 2020 till länsstyrelsen anmält planer på att genom en munkbrunn uppströms våtmarken reglera Långsjön, skulle i sin tur för sitt projekt kunna begära tillståndsprövning hos domstolen.

I februari 2021 hade sökandena, genom Naturvård AB, tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning i preliminär konceptform. Efter förnyat underhandssamråd möttes torrlägningsföretagets delägare på nytt. Konceptet mottogs i huvudsak välvilligt av berörda parter för användning som underlag för kompletterande utredning, kontroller, efterjusteringar och ställningstagande om förfarande för tillståndsprövning. Därefter har sökandena, utifrån de synpunkter som kommit in, tagit fram underlag för denna tillståndsansökan.

Lokalisering

Området för ansökta åtgärder ligger strax väster om Åkersberga och nordost om Arninge. Vattendraget börjar uppe i Långsjön, norr om väg 276, och slutar nere i Ullnasjön (VISS EU: SE659706-163325). Den sträcka som berörs av torrlägningsföretaget är cirka 2,5 km.

Torrlägningsföretaget

Rydboholm–Långbro torrlägningsföretag bildades år 1930 med syftet att sänka Långsjön och leda vattnet enbart söderut i stället för som tidigare då det rann både åt norr och söder. På så sätt frigjordes större arealer brukningsbara marker. Berörda fastigheter inom dikningsföretaget och kostnadsfördelning är enligt följande:

Fastighet enligt 1930 års handlingar		Kostnadsandelar baserade på areal	
Rydboholm 1:1	Östra Ryds sn.	6,85 + 11,83 + 23,43 + 34,14	= 76,25 %
Stava 1:1, 2:1, 2:2 och 3:3	Öster-Åkers sn.	9,80	= 9,80 %
Söderby 1:2 och 1:1	Össeby-Garn sn.	10,85 + 3,10	= 13,95 %

Dagens fastighetsägare på dessa fastigheter som ingår i båtadsområdet är:

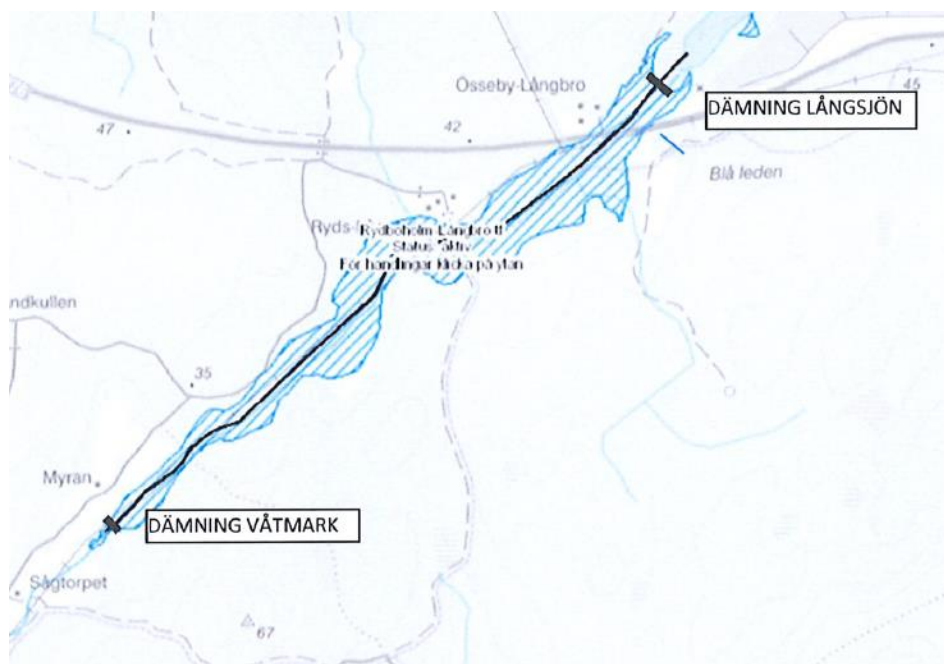
Ägare	Fastighet nutid	Fastighet 1930
Carl Douglas	Rydboholm 2:1	Rydboholm 1:1
Seminghundra häradsallmänning	Össeby-Söderby 1:1	Söderby 1:1, 1;2
Stava Fastighetsägareförening	Stava 4:177	Del av Stava 1:1, 2:1, 2:2 och 3:3
Svenska kyrkans prästlönetillgångar, Österåkers stift	Stava 4:201	Del av Stava 1:1, 2:1, 2:2 och 3:3

Områdesbeskrivning

Området runt Långsjön domineras av skogsmarker. Det finns ett stort antal fastigheter på östra sidan om sjön, medan den västra sidan om sjön till stor del kantas av skogsmark. Diket är bitvis djupt skuret i landskapet (upp till 2 meter) och bitvis grundare (drygt 1 meter). Vid motorvägen har diket under 80-talet dragits om i samband med ombyggnad av vägen. Då lades också en ny vägtrumma.

Planerade åtgärder i området

Två åtgärder är planerade att genomföras i området, dels en våtmark längst ned i systemet, dels en reglering vid Långsjöns utlopp (se mål nr M 5943-21). Åtgärderna ska säkerställa en kvarhållande funktion av vattnet i landskapet, gynna den biologiska mångfalden och bidra till en bättre kvalitet i Långsjön.

Utdrag av karta ur ingiven miljökonsekvensbeskrivning, utvisande planerade åtgärder

Våtmark Rydboholm

Genom dämning i utfallsdiket skapas en 2,2 hektar stor, grund våtmark med ett vattendjup mellan 70 och 80 cm. En djuphåla med upp till 150 cm vattendjup görs i mitten av våtmarken. Dämningen, en bred och låg dammvall tvärs över diket, kompletteras med urgrävning av jordmassor på bägge sidor diket, med en total volym om 30 000 m³.

Vattennivån läggs på som mest +27,0 m och regleras med en reglermunk och kompletterande bräddningsanordning. Vattennivån hamnar därmed ca 50-100 cm under dagens marknivåer inom själva våtmarksytan, vilket innebär en relativt liten dämningshöjd i själva diket. Detta minskar också våtmarkens dämningpåverkan uppströms. Den relativt låga vattennivån i förhållande till markytan medför däremot att större mängder behöver schaktas. Under torrsomrar kommer vattennivåerna kunna sjunka något, men så länge vatten rinner i diket bibehålls nivån kring +27,0 m. Maxnivån +27,0 m är vald för att inte påverka markerna uppströms negativt, t.ex. täckdikesögon från åkrar och vägtrummor.

Miljökonsekvenser av tänkta dämningar på omgivande marker

Vattenflöden och -nivåer

Med en dämningnivå i den nedre tänkta våtmarken på +27,0 m i kombination med en fortsatt god dikesrensning av diket upp till första vägtrumman vid Långbro kommer ingen förhöjd dämningpåverkan ske jämfört med idag på marker uppströms Rydboholms fastighetsgräns. Den dämningnivå som är tänkt motsvarar 40–45 cm höjning av vattennivån jämfört med dagens lågvattennivå i diket där den brukade åkermarken slutar på Rydboholms mark. Där var vattennivån vid lågvatten i augusti +26,6 m. Redan idag, utan dämning, ligger vattenytan vid lågvatten uppe vid den lilla vägen vid Långbro på vattennivåer över +27,15 m. Med en bra skötsel av diket uppströms våtmarken kan man även fortsättningsvis klara att behålla den vattennivån. Ingen dämmande påverkan kommer ske på markerna uppströms fastighetsgränsen. Våtmarken kommer därmed inte få någon märkbar effekt på markerna uppströms våtmarken. Ingen brukad åkermark kommer att bli för dåligt dränerad. Det är också konstaterat att den stora vägtrumman vid Åkersbergavägen har en rejäl dämmande funktion, eftersom vattennivåerna stiger i samband med

vägtrumman, troligtvis beroende på dålig rensning. Även diket håller emot vattennivån sista sträckan in mot vägen, då det inte är rensat på länge från fastighetsgränsen och vidare mot vägtrumman. Det är god marginal mellan den tänkta dämningnivån i våtmarken till de uppmätta nivåerna under lågvatten uppströms väg 276. Differensen skulle bli ca 70-75 cm vid lågvatten, +27,0 m jämfört med +27,75 m.

Fortsatt skötselbehov för diket

Skillnaderna i vattennivåerna mellan torrperiod under augusti och högflöden i januari varierar mellan 40 och 50 cm i stort sett vid alla mätpunkter i systemet. Det är en normal variation i flöden i de flesta dikessystem.

Diket har bitvis rensningsbehov för att fungera långsiktigt, delvis på grund av igenväxning av vass, kavedun och annan vegetation, samt en del kullfallna träd i eller intill diket. Även uppströms stora vägtrumman vid väg 276 finns röjningsbehov, då det är nedfallna grenar och lite annan bråte som ligger här.

Underhållsbehovet bedöms inte vara större än på andra liknande platser. Diken ska underhållas löpande för att bibehålla sin funktion, detta oavsett om de ingår i ett dikningsföretag eller inte. I diken som rinner genom skogsmark tillkommer arbete med kullfallna träd, vilket ökar skötselbehovet. Dessutom behöver maskiner för rensning kunna ta sig fram längs diket. Skötseln av diket kommer ske även framledes för att bibehålla funktionen.

Påverkan på flora och fauna

Bedömningen är att åtgärderna är positiva för vattenlevande organismer som är trängda idag. Landskapet är idag utdikad och det är ont om ytvatten i landskapet. Det finns förutom Långsjön nästan inga mindre småvatten alls i närområdet, så en ny våtmark om 2 ha bedöms som ett bra tillskott.

Påverkan på miljömål och miljökvalitetsnormer

Åtgärderna kommer att få en positiv effekt på flertalet våtmarksberoende arter. Miljömålen ett rikt odlingslandskap, levande sjöar och myllrande våtmarker kommer att påverkas positivt. Åtgärderna kommer få en vattenutjämnande effekt i vattensystemet nedströms. Åtgärderna kommer inte medföra stor påverkan på

minskad övergödning till Ullnasjön, då det är mestadels näringsfattigt skogsvatten som berörs. Det finns nästan ingen gödslad åkermark runt själva diket och det är endast ett fåtal vatten från enskilda avlopp kring systemet.

INKOMNA YTTRANDEN

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har meddelat att de avstår från att yttra sig i ärendet.

Föreningen Långsjöns bevarande

Om tillstånd till att reglera vattennivån i Långsjön (se mål M 5943-21) ges ser föreningen bara positivt på att det även anläggs en våtmark nedströms Långsjöns södra utlopp.

Stava Samfällighetsförening

Föreningen har varit skeptisk till våtmark nedströms Långsjön då risken inte kan uteslutas att Långsjön på lång sikt kan komma att tappas på vatten, och en redan grund sjö kommer bli ännu grundare med tilltagande risk att den vaxer igen. Om vattenägaren i Långsjön ges tillstånd att reglera vattennivån i Långsjön har denna risk eliminerats och då ser föreningen bara positivt på att det anläggs en våtmark på Rydboholm 2:1.

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen har tillstyrkt ansökan om anläggande av våtmark samt nedläggning av Rydboholm–Långbro torrlägningsföretag med det förbehållet att tillståndet förenas med av länsstyrelsen föreslagna villkor (se sökandens förslag till villkor ovan).

Villkor

Länsstyrelsen har föreslagit, och sökanden accepterat, de villkor som har redogjorts för under sökandens yrkanden ovan.

Skäl till villkor 7–9

Länsstyrelsen bedömer att åtgärden har en positiv inverkan på omkringliggande miljö då våtmarken bidrar till att binda och lagra kol, rena vatten, skydda mot översvämningar och bidra med ekologisk produktion. Våtmarkens lokalisering intill

befintlig dikessträcka och utformning enligt den tekniska beskrivningen med både djupa och grunda partier samt öar förefaller lämplig och gynnsam för djurlivet.

Ett kontrollprogram samt en skötselplan för dämnet/bräddningsanordningen och själva våtmarken ska tas fram för att minimera risken för skada på omkringliggande miljö i anläggningsskedet och så att dess funktion och utformning säkerställs på längre sikt.

E.ON har kablar i området som inte får skadas.

Samråd

Då något samråd med sökanden i formell mening inte har ägt rum, har länsstyrelsen inte tillsammans med sökanden diskuterat vilka som bör ingå i samrådsgruppen och höras i ärendet. Länsstyrelsen kan inte av det ingivna materialet se vad som har framkommit vid samrådet, hur samrådet annonserats eller vilka som har bjudits in, se 6 kap. 25 § andra stycket miljöbalken.

Dock kan länsstyrelsen tillägga att några enskilda fastighetsägare, förutom de som ingår i torrlägningsföretaget, troligtvis inte kan anses som berörda av verksamheten. Rydboholm 2:1 är en så pass stor fastighet att våtmarken inte kan antas medföra någon större påverkan på andra fastigheter än Rydboholm 2:1.

Torrlägningsföretaget

Wasatornet AB och Stava Fastighetsägareförening har nått en överenskommelse tillsammans med övriga delägare i torrlägningsföretaget om nedläggning av Rydboholm–Långbros torrlägningsföretag. Länsstyrelsen har tidigare förespråkat att torrlägningsföretaget bör läggas ned om ansökta vattenverksamheter ska genomföras och har således inget att invända mot parternas gemensamma överenskommelse. Länsstyrelsen vill understryka att om torrlägningsföretaget läggs ner så tillfaller skötsel av befintligt dike/vattendrag respektive fastighetsägare.

Miljö- och Hälsoskyddsnämnden i Österåkers kommun

Nämnden har meddelat att de har tagit del av handlingarna i ärendet och inte har någon erinran mot de planerade åtgärderna.

Trafikverket

Väg 276

Utifrån underlaget kan Trafikverket inte se att dämningarna kommer att påverka Trafikverkets väganläggning. Däremot framgår det att trummorna under väg 276 dämmer vatten uppströms till följd av dålig genomströmning som uppges bero på dålig rensning av befintlig vägtrumma. Trafikverket ansvarar för inlopp och utlopp vid trumman och ska tillse att föremål som kan störa genomflödet av vatten i vägtrumman rensas bort.

Klimat och skyfall

Trafikverket konstaterar att Långsjön kan hantera skyfall och att risken är låg för att vägbanan på väg 276 ska översvämmas. Trafikverket ser positivt på rapportens slutsatser att dämningen bidrar till att vatten hålls kvar i våtmarken, vilket ger positiva effekter ur ett klimatanpassningsperspektiv. Huruvida geotekniska problem kan uppstå för väg 276 om dammen töms okontrollerat eller om fördämningen brister är inte säkerställt och bör beaktas i kommande arbete.

DOMSKÄL

Rådighet m.m.

Wasatornet AB och Carl Douglas har via avtal respektive fastighetsinnehav den rådighet över berört vattenområde som krävs enligt 2 kap. 1 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Carl Douglas har i egenskap av delägare i Rydboholm–Långbro torrlägningsföretag, såsom innehavare av fastigheten Rydboholm 2:1, rätt att begära omprövning av torrlägningsföretaget.

Samråd och miljökonsekvensbeskrivning

Det underlag som sökanden har givit in i form av teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning är tillräckligt för att mark- och miljödomstolen ska kunna bedöma miljökonsekvenserna av de ansökta åtgärderna.

Mark- och miljödomstolen instämmer i vad länsstyrelsen har anfört om att det föreligger formella brister i samrådet. Med beaktande av karaktären av de ansökta

åtgärderna, då länsstyrelsen har prövat åtgärderna i ett tidigare sammanhang samt att berörda enskilda har fått lämna synpunkter inför upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen och tillståndsansökan, bedömer mark- och miljödomstolen att det, trots bristerna, finns förutsättningar för domstolen att pröva ansökan.

Nedläggning av torrlägningsföretaget

Fastighetsägarna inom båtnadsområdet för Rydboholm–Långbros torrlägningsföretag har kommit överens om att torrlägningsföretaget ska läggas ned och att överenskommelsen ska ges in till mark- och miljödomstolen för godkännande. Överenskommelsen är villkorad av att, och träder i kraft först om, dels sökandena får tillstånd till att anlägga våtmarken, dels att sökanden i mark- och miljödomstolens mål M 5943-21 får tillstånd till reglering av Långsjön i enlighet med ansökan som prövas i det målet. Enligt överenskommelsen kommer ansvaret avseende åtgärder och kostnader för framtida drift och underhåll av de i torrlägningsföretaget berörda anläggningarna fördelas på ägarna av de fastigheter där anläggningarna återfinns.

Mark- och miljödomstolen har idag bifallit Stava Fastighetsägareförenings ansökan om tillstånd att reglera Långsjön (mål nr M 5943-21).

Utifrån nu angivna omständigheter bedömer mark- och miljödomstolen att det finns förutsättningar att godkänna överenskommelsen om nedläggning av Rydboholm–Långbros torrlägningsföretag. Carl Douglas yrkande i denna del ska därmed bifallas.

Tillåtlighet

Enligt 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Mark- och miljödomstolen bedömer att lokaliseringen får anses lämplig för ändamålet, och att verksamheten inte heller i övrigt strider mot hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken.

Miljökonsekvenser

Ingen av remissinstanserna har haft synpunkter på den av sökandena presenterade tekniska lösningen för våtmarken på Rydboholm 2:1. Föreningen Långssjöns bevarande samt Stava Fastighetsägareförening har i samrådet framfört att man känner en oro för att en våtmarksanläggning nedströms Långsjön riskerar att påverka vattentillgången i Långsjön negativt och att Långssjön på sikt kommer tappas på vatten om dämning sker nedströms i systemet. Domstolen bedömer att den av sökandena presenterade våtmarkslösningen kommer att vara positiv ur naturvårdssynpunkt och att anläggandet av en våtmark inom fastigheten Rydboholm 2:1 nedströms Långsjön inte kommer att ge upphov till någon påverkan på vattentillgången i sjön.

Mark- och miljödomstolen finner vid en samlad bedömning att de ansökta åtgärderna är tillåtliga enligt miljöbalken och att tillstånd därmed ska lämnas.

Villkor m.m.

Sökandenas förslag till villkor har tillstyrkts eller inte ifrågasatts av remissmyndigheterna. Sökandena har accepterat av länsstyrelsen föreslagna villkor, bl.a. tider för arbetenas utförande och upprättande av skötselplan. Sökandena har inte heller haft någon erinran mot länsstyrelsens förslag om ett villkor med innebörden att kontrollprogram ska upprättas i samråd med och godkännas av tillsynsmyndigheten innan tillståndet tas i anspråk samt att länsstyrelsen och E.ON ska meddelas när arbeten i vattenområdet påbörjas respektive avslutas.

Mark- och miljödomstolen bedömer att de villkor som sökanden har föreslagit respektive accepterat är ändamålsenliga och därmed ska föreskrivas.

Arbetstid, oförutsedd skada och igångsättningstid

Ingen av remissmyndigheterna har framfört invändningar mot yrkad arbetstid och tid för anmälan av oförutsedd skada. Mark- och miljödomstolen bedömer att föreslagna tider är lämpliga för den tillståndsgivna åtgärden och att de därför ska fastställas.

Övriga frågor

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att ändra den tidigare preliminärt fastställda avgiften om 15 000 kr.

Rättegångskostnader

Enligt 25 kap. 2 § miljöbalken ska sökanden svara för sina egna och motparternas kostnader vid mark- och miljödomstolen i ansökningsmål om vattenverksamhet.

Länsstyrelsen har yrkat ersättning för rättegångskostnader med 13 600 kr avseende nedlagt arbete. Yrkandet är skäligt och ska bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (MMD-01)

Överklagande senast den 5 januari 2023.

Karin Röckert

Christina Odén

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Karin Röckert, ordförande, och tekniska rådet Christina Odén.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.